

457/2020/PSP/JJ

Warszawa, 12 kwietnia 2020r.

**Szanowny Pan
prof. Łukasz Szumowski
Minister Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka pragniemy zwrócić się do Pana Ministra w sprawie wprowadzania w związku z zagrożeniem epidemicznym ograniczeń odwiedzin w szpitalach pediatrycznych lub na oddziałach dziecięcych przez niektóre placówki, co skutkuje brakiem możliwości towarzyszenia dzieciom przez rodziców lub opiekunów podczas hospitalizacji.

Mamy świadomość, że epidemia COVID-19 jest sytuacją wyjątkową i nadzwyczajną i konieczne jest podejmowanie różnorodnych działań na rzecz ochrony zdrowia publicznego. Jednakże uważamy, że podejmowane w tym celu kroki powinny mieć charakter proporcjonalny. Szczególnie istotna ta kwestia może być w przypadku, gdy dotyczą one dzieci. Bowiern przy wszystkich działaniach, które dotyczą dzieci pierwszoplanowym obowiązkiem jest branie pod uwagę dobra dziecka i jego najlepszego interesu. Zgodnie z art. 72 ust 1 Konstytucji RP Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Natomiast art. 68 ust. 3 Konstytucji RP wskazuje, że władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej m.in. właśnie dzieciom. W ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta wskazano, że pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej, a w przypadku małoletnich oznacza to również prawo do pobytu wraz z nim przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego (art. 34 ustawy). Należy też wskazać, że ograniczenia w korzystaniu z konstytucyjnych praw i wolności nie mogą naruszać ich istoty i powodować w rzeczywistości ich całkowitego zniesienia (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP).

Z informacji medialnych, a także z komunikatów zamieszczanych na stronach internetowych szpitali pediatrycznych wynika, że placówki medyczne stosują różne praktyki w zakresie ograniczania wizyt lub pobytu osób najbliższych dzieciom przebywającym na oddziałach szpitalnych. Część placówek wprowadza absolutne

zakazy odwiedzin i pobytu najbliższych, natomiast część stosuje mniej restrykcyjne regulacje przewidujące wyjątki od sztywnych ograniczeń. Na problem ten zwróciła uwagę Pana Ministra również Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę¹. Szczególnie głośno komentowany w mediach był przypadek dotyczący Wojewódzkiego Szpitala Dziecięcego w Bydgoszczy, w którym w sposób absolutny zakazano wstępu do placówki rodzicom i opiekunom przebywających w nim dzieci². Ostatecznie obostrzenia zostały zmienione w ten sposób, że z ograniczenia tego zostali wyłączeni opiekunowie dzieci znajdujących się w bezpośrednim zagrożeniu życia (ponadto zakaz nie dotyczy matek karmiących oraz opiekunów dzieci z niepełnosprawnościami)³. Z analizy komunikatów zawartych na stronach internetowych wybranych szpitali wynika, że również inne placówki wprowadziły restrykcyjne i bezwyjątkowe zakazy odwiedzin⁴. Istnieją również przypadki, w których wstrzymano odwiedziny jedynie w wybranych oddziałach/klinikach⁵. Niektóre szpitale uzależniły możliwość odwiedzin w wyjątkowych sytuacjach od decyzji personelu⁶. Natomiast część szpitali przyjęła praktykę, że przy hospitalizowanym dziecku może pozostać jeden rodzic/opiekun, z tym, że oznacza to często pozostanie tego rodzica/opiekuna całodobowo w placówce aż do czasu zakończenia pobytu dziecka w szpitalu⁷. Wobec tego widoczne jest rozbieżne podejście placówek medycznych do kwestii odwiedzin lub sprawowania opieki przez najbliższych nad hospitalizowanymi dziećmi.

W naszej ocenie do rozwiązania tego problemu nie jest wystarczające stanowisko Rzecznika Praw Pacjenta z 26 marca 2020 r. w sprawie ograniczania możliwości przebywania rodziców w szpitalach. Stanowisko to choć nie wykluczyło dopuszczalności wprowadzania ograniczeń, to wskazało na potrzebę ewentualnej indywidualizacji podejścia placówek. Jednak, jak pokazują wyżej omówione przykłady, komunikat Rzecznika nie wpłynął na zmianę decyzji szpitali. Wobec tego

¹ Apel Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, <https://fdds.pl/apel-do-ministra-zdrowia-w-sprawie-zapewnienia-dzieciom-opieki-rodzicow-podczas-pobytu-szpitalu-takze-w-stanie-epidemii/> (dostęp 1.04.2020 r.).

² <https://tvn24.pl/pomorze/koronawirus-w-polsce-bydgoszcz-po-interwencji-rzecznika-praw-dziecka-rodzice-moga-zostac-z-dziecmi-w-szpitalu-4515111> (dostęp 1.04.2020 r.)

³ <https://www.wsd.org.pl/aktualnosci-szpitala> (dostęp 1.04.2020 r.).

⁴ Informacje zawarte na stronach internetowych: Szpitala Dziecięcego św. Ludwika w Krakowie, <https://www.dzieciecyszpital.pl/pl/zmiana-organizacji-udzielania-swadczen-zdrowotnych>; Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II w Sosnowcu, <https://www.centrum-pediatrii.com.pl/>, w tym informacja dotycząca Oddziału Klinicznego Psychiatrii i Psychoterapii Wieków Rozwojowych w Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II w Sosnowcu, <https://www.centrum-pediatrii.com.pl/pub/files/Informacja-dla-rodzicow-Psychiatria.pdf>; Szpital Dziecięcy im. prof. dr. med. Jana Bogdanowicza w Warszawie, <http://www.nicklanska.pl/> (dostęp wszystkich stron 1.04.2020 r.).

⁵ Informacja zawarta na stronie Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi o wstrzymaniu odwiedzin w Klinice Neonatologii oraz Klinice Intensywnej Terapii i Wad Wrodzonych Noworodków i Niemowląt, <https://www.iczmp.edu.pl/?p=63136> (dostęp 1.04.2020 r.).

⁶ Informacja na stronie Ośrodka Pediatrycznego im. dr. J. Korczaka Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika W Łodzi, <http://korczak.kopernik.lodz.pl/Artykul/News/wstrzymane-odwiedziny-u-chorych> (dostęp 1.04.2020 r.).

⁷ Informacje zawarte na stronach: Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”, http://www.czd.pl/images/stories/aktualnosci/2020/Scanned_from_a_Xerox_MultiFunction_Printer.pdf; Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego im. L. Zamenhofs w Białymstoku, <https://udsk.pl/news/>; Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka, <https://gczd.katowice.pl/wazny-komunikat/> (dostęp wszystkich stron 1.04.2020 r.).

zwracamy się do Pana Ministra z prośbą o rozważenie podjęcia działań, które doprowadzą do jednolitego uregulowania tej kwestii w skali kraju.

Mamy świadomość, że zgodnie z art. 5 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta istnieje możliwość ograniczenia praw pacjenta. Jednak w przypadku małoletnich pacjentów potrzeba kontaktu z rodzicem czy opiekunem ma szczególny charakter, a okres całkowitej rozłąki może być niezwykle traumatyzujący. Dostrzegając potrzebę wprowadzania obostrzeń dotyczących odwiedzin pacjentów w placówkach służby zdrowia jednocześnie zwracamy się do Pana Ministra z prośbą o zwrócenie szczególnej uwagi na sytuację hospitalizowanych dzieci i zapewnienie przestrzegania ich prawa do pobytu wraz z nimi przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. W naszej ocenie wprowadzane w tym zakresie regulacje powinny uwzględniać indywidualną sytuację dziecka, jego wiek i stan rozwoju emocjonalnego i możliwie najpełniej gwarantować możliwość kontaktu dziecka z jego rodzicami lub opiekunami.

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

Łupina Wynery Neumann

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
SEKRETARZ ZARZĄDU
Piotr Kładoczny
Piotr Kładoczny